

post ejus mortem seditiones plurimae ubique terrarum sunt ortae.

CONTINUATIO II ⁷¹.

Conradus regnavit annis 15. Fridericus regnavit annis 58. Hujus temporibus Saladinus Hierosolimam occupavit.

Anno 1187 Henricus filius ejus regnavit annis 7. Huic Scilia et Apulia subjectae sunt.

CONTINUATIO III ⁷².

Fridericus 58. Henricus filius ejus 8. Philippus rex frater ejus 11. Hic Babenberch a Ottone palatino fraudulenter occiditur.

CONTINUATIO IV ⁷³.

Post hunc eligitur Fridericus ⁷⁴. Cui filius ejus Henricus imperator successit, qui in Apulia 5 Kal. Sept. obiit. Philippus rex ab Ottone palatino occiditur. Otto imperator regnum obtinuit, quod per principes totius terre in brevi amisit, et Fridericus rex Apuliae eligitur. Quis ⁷⁵ vero post hunc regnum adepturus sit, posteritas videbit.

CONTINUATIO V ⁷⁶.

Fridericus imperator regnavit annis 55. Muros cum turribus Mediolanensium deposuit. Post haec expeditionem Ierosolimitanam aggreditur, transiens Ungariam subegit Greciam, et soldanum Yconie et gentes multas paganorum vicit igne et gladio. In vigilia Barnabe apostoli in fluvio Saleph, cum corpus vellet refrigerare balneo, diem clausit extremum. Henricus filius Friderici imperatoris regnavit annis 10. Apulliam, Calabriam, Siciliam subegit imperio. Hujus tempore pacem et iudicium christianitas habuit. Auxilio vero et consilio suo principes Allemannie amore crucifixi Turum obsident, et dum ipsi obsiderent, ipse Ade debitum in Apulia exolvit.

Fridericus II. quinti Henrici imperatoris filius, rex Siciliae, anno Domini 1221 contra Ottonem ele-

ctus regnavit annis 55. Hic fuit depositus per Innocentium IV papam. De Parma veniens Apulliam, veneno extinctus in Fungia sepultus. Quis autem post hunc regnum adepturus sit posteritas videbit.

CONTINUATIO VI ⁷⁷.

Chunradus in regem eligitur.

Anno ab incarn. Dom. 1146 Chunradus et Ludovicus reges Hierosolimam pergunt.

1152. Cunradus obiit et Fridericus ei succedit.

1156. Fridericus rex ordinatur. 1158. Mediolanum potenter subegit, 1162 funditus delevit.

Hic Venetiam venit papa Alexander et synodum habuit et persecutio pacificata est.

EXPLICIT LIBER HONORII INCLUSI DE IMAGINE MUNDI ⁷⁸.

A. 1189. Fridericus imperator amictus signaculo crucis ad expugnandos crucis inimicos Hierusalem profectus est. Sed et antequam attingeret fines Hierosolimitanae terre, finem dedit vite ⁷⁹. Obiit autem 1190; cui Henricus rex filius ejus successit et imperialis dignitatis gubernacula anno 1191 Rome ordinatus suscepit.

1197 obiit Henricus imperator.

Anno ⁸⁰ Dom. [1547].... obiit imperator Ludovicus. Eodem anno factus est terre motus magnus ante conversionem sancti Pauli.

CONTINUATIO VII ⁸¹.

Conradus. Fridericus. Henricus. Philippus. Otto. Fridericus. Henricus. Conradus frater ejus. Conradus filius ejus regnavit annis duobus. Ruodolfus comes regnavit annis 18. Adolfus comes regnavit annis 6, menses duos. Albertus dux Austriae, filius Ruodulfi regis, regnavit annis 10. Henricus comes de Luzelburk regnavit annis 6. Post hunc Ludovicus de Bawaria regnavit annis 25. Adhuc illo vivente cepit regnare Karolus rex Bohemiae qui hodie imperat.

SUMMA TOTIUS DE OMNIMODA HISTORIA

AB ANNO 726.

(PERTZ, *Monum. Germ. hist. Script.* t. X, p. 128.)

In vinea Domini stans conspexi plurimos pio opere velut examen apum fervere, quam plures vero adhuc pigro otio torpere. Illis quidem congratulabar aeternam Hierusalem vivis actibus aedificando, se ipsos

vivos lapides per virtutes adaptare; istis vero conpatiebar denario per desidiam privando, ab hujus praecelari aedificii se mœniis abalienare. Sed cum cognovissem instrumenta eis deesse, sollicitus fui co-

VARIÆ LECTIONES.

⁷¹ exstat I C. ⁷² ex cod. Lun. in 4° 81, jam Vindob. 818 a Wattenbachio descripta. ⁷³ ex cod. Admont. 400. in qu. s. XII. Etiam hanc Wattenbachio debemus. ⁷⁴ Quis vero post hunc erasa. Quae sequuntur alia manu sunt addita. ⁷⁵ Quis—videbit addidit tertia manus. ⁷⁶ codici 8. manu juniore medio s. XIII. adnumeranda et quidem prioris hujus codicis possessoris Nicolai Staglini, ut ex nota autographa in fine paginae legendum patet, addita. FORINGER. ⁷⁷ codici 1. eadem manu qua exaratus est addita. ⁷⁸ quae sequuntur atia quidem sed coeva manu exarata sunt. ⁷⁹ ad marg. in flumine Saleph submersus est inter duos montes Corium et Cornitem. ⁸⁰ manu saec. XIV. addita. ⁸¹ codici Kaisersh. recentioribus saeculi XIII et XIV. manibus adjecta sunt.

rum indigentiae prodesse. Ne itaque propositum A
amittant denarium, singulis contuli quod libet ad
opus necessarium. Sunt namque plurimi qui velut
iustas suae ignorantiae causas obtendunt, dum sibi
congeriem librorum abesse ostendunt. His pie con-
sulens de tota scriptura hoc collegi compendium, in
quo ad patriam vitae properantibus sufficiens judi-
cavi stipendium. Et ideo hoc Summam totius placuit
vocitari, cum in eo series totius scripturae videatur
summatim notari.

Tota sacrae auctoritatis scriptura unus liber dici-
tur, etc.

A. D. 726⁸² [*Chr. Wirzib.* SS. VII, 26]. Karolus Pi-
pini filius (filius⁸³ Anchise filii Arnolli episcopi Me-
tensis) principatum majorum domus 27 annis tenuit.
Hic contra Sarracenos pugnavit, Fresiam vastavit, B
Wasconiam invasit. Gregorius III, papa claves se-
pulcri sancti Petri et vincula ejusdem cum magnis
muneribus ad Karolum misit, ut a partibus impera-
toris Constantini qui Leoni successit recederet; sed
Karolus legatos cum honore suscepit, munera eis
contulit, atque cum suis nunciis Romam remisit.
Deinde contra Sarracenos in Gothia pugnat, Saxo-
niam intrat, et moritur. Gregorio III, succedit Za-
charias papa.

A. D. 742⁸⁴. Pippinus filius Karoli cum fratre Karl-
manno major domus annis 11. Karlmannus Austriam,
Alemanniam atque Turingam sortitur. Pippinus
Burgundiam, Neaustriam atque Provinciam. Karl-
mannus Wasconiam et Alamanniam vastat, cum C
Saxonibus pacem facit. Deinde Romam pergens a
Zacharia papa clericus factus est, monasterium
sancti Silvestri in monte Soracte construxit, in quo
se monachum fecit; postea ad monasterium sancti
Benedicti profectus est. Isdem temporibus Rada-
gaysus rex Longobardorum similiter fecit. Zacha-
rias papa caput Georgii martyris in capsula recondi-
tum reperit, in pitacio litteris Grecis exarato, et in
Romanam urbem transtulit. Hic etiam dialogum beati
Gregorii in Grecum transtulit. Legatione Burchardi
episcopi et Folradi abbatis Zacharias papa jussit
Pippinum regem constitui.

A. D. 745⁸⁵. Pippinus auctoritate Stephani papae
qui Zachariae successit rex Francorum est appella-
tus, et a Bonifacio Mogontino archiepiscopo oleo D
unctus et in civitate Swessona in solium regni ele-
vatus, regnavitque annis 16. Hildericus rex tonso
capite in monasterium missus est. Pippinus Longo-
bardiam hostiliter petit. Saxoniam bello premit,
Wasconiam invadit. Othmarus abbas in insulam
Rheni relegatur. Eclipsis solis facta est. Caput
Johannis baptistae invenitur. Corpus sancti Naza-

arii ad Laurissam affertur. Pippinus rex moritur.
A. D. 768⁸⁶. Karolus Magnus filius Pippini cum
fratre Karlomanno annis 5, postea solus 44. Karolus
Saxoniam petit. Longobardos cum Italia subjecit,
et cum triumpho Romam venit. Deinde in Italia
Routgaysum occidit, Hispaniam cepit, Saxoniam
sepius rebellantem armis compescuit. Item Romam
venit, et filius ejus Pippinus ab Adriano papa bap-
tizatur. Fames et mortalitas Franciam vastat. Episco-
pium Bremense a Karolo rege construitur⁸⁷, et Wil-
libadus primusepiscopus constituitur. [*Chr. Wirzib.*]
Saxones rebelles magna plaga occidit et christianos
fecit. Eclipsis solis facta est. Karolus Romam per-
git, et cruces in vestibus ejus apparent. Deinde Scla-
vos et Hunos bello vicit. Gerolt dux et signifer in
bello occiditur. Tempore magni Karoli Constantinus
imperator a Grecis excecatur; similiter papa Leo a
Romanis non tamen penitus excecatur, lingua am-
putatur. Qui ad Karolum in Saxoniam venit, auxi-
lium petit. Cujus causa Karolus Romam cum exer-
citu profectus papam restituit, criminatores ejus oc-
cidit seu in exilium misit. Papa vero divinitus visum
recepit [*cf. Chr. Bernoldi*]. Karolus augustus Ro-
manorum acclamatur, et in die natalis Domini a
Leone papa coronatur, cum quo Greci pacem fece-
runt. [*EINH. Ann. Fuld.* 807.] Aaron rex Persarum
Karolo tentorium bissinum et pallia serica pretiosa
et balsamum et elephantem, nec non et horologium
ex auricalco arte mechanica mire compositum, in
quo 12 horarum cursus ad clepsidram vertebatur,
cum totidem aereis pillulis quae completa hora de-
cidebant, et casu suo cimbalum sibi subjectum tin-
nire faciebant, additis 12 equitibus qui per 12 fene-
stras completis horis exhibant, et impulsu egressionis
suae totidem fenestras quae prius erant aperte clau-
debant. Classis 200 navium de Nordmannis et Da-
nis venit, Fresiam et omnes adjacentes insulas va-
stavit, tribus praeliis Fresones vicit, vectigal centum
libras argenti eis imposuit. Terrae motus factus est,
et mortalitas subsecuta est. Eclipsis solis facta est,
et Karolus moritur.

A. D. 814⁸⁸. Ludewicus Karoli filius annis 27. Hic
a Stephano papa qui Leoni successit imperator fa-
ctus est. Stephano mortuo Pascalis papa efficitur.
[*Chron. Wirzib.*] Berhhardus rex rebellat Ludewico
qui mox interiit. Nix magna diu permansit. Wethi
monachus in Augia mirabilem visionem vidit. Tem-
pore Ludewici filii Karoli in Turinga cespis 50
pedum longus, 14 pedum latus⁸⁹, 6 pedum altus⁹⁰,
de terra sine manibus praecisus et sublatus est, et
spatio 25 pedum in alio loco projectus est. Item in
Saxonia quidam locus in modum aggeris intumuit,

VARIAE LECTIONES.

⁸² Beda moritur, in marg. ⁸³ superscripta. ⁸⁴ Fulde construitur. Burchardus episcopus claruit. Audoga-
rius abbas Campidone. In marg. ⁸⁵ Bonifacius passus. In marg. ⁸⁶ Corpora Gordiani et Epimachi in Ala-
manniam feruntur. in marg. ⁸⁷ constituitur cod. Adm. ⁸⁸ Ansgarius episcopus convertit Danos et Suedos.
Eclipsis solis in Geminis facta est a. i. 1518, et statim post in principio anni 1519 clementissimus caesar
Maximilianus obiit in marg. manu saeculi XVI. ⁸⁹ altus cod. Adm. ⁹⁰ ped. alt. desunt cod. Adm.

et spatio unius legwige ⁹¹ sub una nocte instar valli se subrexit ⁹². Eclipsis solis facta est, et Ludewicus moritur.

A. D. 831. Lotharius filius Ludewici annis 17. Hic a Paschali papa coronatur. Hujus tempore [EINP. l. c. 824, 825. SIGEBERTUS a. 825] subita tempestate facta ingens fragmen glaciei cum grandine de cœlo cecidit, cujus longitudo 15 pedum, latitudo 7, crassitudo 2 pedum fuit. Eodem tempore quædam puella duodennis post acceptam in pascha communionem ab omni cibo et potu triennio abstinuit; post hæc sicut alii homines vivere cœpit. Abbas Sancti Dyonisii ossa sancti Sebastiani martyris de Roma ad Suessionam civitatem adduxit, et in basilica sancti Medardi posuit. Quæ cum adhuc inhumata jacerent, tanta signa et prodigia ibi claruerunt, ut a nullo mortalium numerus miraculorum comprehendere vel varietas valeat enarrari. Lotharius imperator iudicio episcoporum arma deposuit, quia uxorem reliquit, et ad agendam pœnitentiam inclusus est; postea absolutus, apud Ingilheim moritur, et Mettis sepelitur.

A. D. 841. Ludewicus filius Lotharii cum fratribus Lothario Karolo et Pippino annis 36. [Ann. Wirzib. SS.-II, 258 sq.] Bellum inter fratres de partitione regni excaudit, et ingens prælium fit, et tanta cædes ex utraque parte, ut nunquam præsens ætas tantam stragem in gente Francorum factam ante meminerit. Deinde regnum inter se dispertunt, et Ludewicus Germaniam, Karolus Galliam, Lotharius Italiam optinuit. Tempore hujus Lotharii Nordmanni et Dani usque Parisius navigio venientes, regnum Karoli vastant, in Fresia tribus præliis configunt et vincunt. Pippinus rex Aquitanie comprehensus a suis Karolo regi cum regno traditur, effectusque clericus in monasterium extruditur. Homo quidam fulmine tactus totus est consumptus, et vestis illæsa remansit. Lotharius monachus efficitur in Prumensi monasterio, in quo et moritur, pro quo Lotharius filius ejus imperator efficitur. Lotharius dimisit legitimam uxorem, et duxit alteram consentiente Theogaudo Treverensi et Gunthario Coloniensi archiepiscopis. Pro qua re a papa Nicolao deponuntur, rex autem ad synodum vocatur. Qui veniens et iudicium cum corpore Domini cum 70 principibus pro imposito crimine faciens, subita morte cum omnibus interiit. Tempore Ludewici fratris Lotharii quadam nocte nubes ascendit ab aquilone, altera ab oriente et meridie venit, quæ ignea spicula in invicem miserunt; deinde cocentes quasi exercitus in prælio se confuderunt. Hoc tempore mulier panes albos venales in festo sancti Laurentii coxit, et atramento nigriores de fornace profulit [SIGEBERT. 874.] Quodam tempore instante messe vermes quidam in Germaniam quasi iocustæ 4 pennis volantes et 6 pedes habentes ab oriente venerunt, et universam superficiem terræ

A instar nivis operuerunt, cuncta quæ in pratis erant devastantes. Erant autem ore lato et extenso intestino, duosque habebant dentes lapide duriores, quibus duras arborum cortices corrodere valebant. Longitudo et grossitudo quasi pollex viri, tantæque erant multitudinis ut una hora dici centum jugera frugum prope urbem Mogontinam consumerent. Quando autem volabant, ita totum aerem per unius miliarii spacium velabant, ut splendor solis in terra positus vix appareret. Quarum nonnullæ in diversis locis occisæ, spicas integras cum granis et aristis in se habuisse repertæ sunt. Quibusdam vero ad occidentem profectis, supervenerunt aliæ, et per duos menses pæne cottidie suo volatu horribile cernentibus præbuere spectaculum. Tunc et in Italia tribus diebus et tribus noctibus sanguis de cælo pluisse narratur. Terræ motus factus est, et cometa visa est. Lotharius rex frater Ludewici imperatoris obiit, et Karolus rex Galliarum regnum ejus invasit. Mox bellum in Triburia inter Ludewicum imperatorem et Karolum committitur. Ludewicus rex Germaniæ moritur, et Mediolani sepelitur. Post quem Karolus rex Galliæ augustus coronatur, sed a Karlomanno impugnatur.

A. D. 877. [Chr. Wirzib.] Karolus filius Ludewici cum fratribus Karlomanno et Ludewico annis 11. Karlomannus et Ludewicus moriuntur, et Karolus dimisit regnum. Karolo mortuo, Karlomannus invadit Romanum imperium. Boum pestilentia magna contigit. [SIGEBERT. 877.] Dum vero canes cadavera laniando comederent, quadam die universi in unum locum congregati inde discesserunt, ita ut nullus eorum neque vivus neque mortuus inventi potuisset.

A. D. 888. [Chr. Wirzib.] Arnoldus filius Karlomanni annis 12. Karolus imperator obiit. Arnoldus exercitum Nordmannorum prorsus delevit, Italiam et Burgundiam suo regno subjecit, Romam veniens imperator efficitur. Magna fames homines se invicem comedere persuasit. Ungarii Italiam vastant, et Arnoldus moritur.

A. D. 900. Ludewicus Arnoldi filius admodum puer annis 12. Ungari Bavariam ingrediuntur et plus mille ex eis occiduntur. Karinthiam invadunt; commissa pugna occiduntur plurimi utrimque, sed amarius Ungarii. Deinde Saxoniam et Turingam vastant. Bellum Francorum cum Ungariis. Ludewicus rex moritur.

A. D. 912. ⁹³ Counradus filius Chounradi illius quem Adalbertus Babenbergensis interfecit, in regnum elevatus regnavit annis 7. Ungarii ab Alamannis et Bawariis juxta flumen Inæ occiduntur. Cometæ videntur. Ungarii Alamanniam depopulantur ferro et igne, et Alsatiam invadunt. Counradus rex moritur.

A. D. 919. Henricus comes rex effectus regnavit annis 18. Ungarii totam Franciam, Galliam, Alsa-

VARIÆ LECTIONES.

⁹¹ leuge cod. Admunt. ⁹² subvexit cod. Adm. ⁹³ Heriger episcopus claruit. in marg.

tiam atque Alamanniam gladio et igne devastant, quos Henricus in Suirbia interfecit. Buchardus dux occiditur. Herimanno Alamannia committitur, et Henricus moritur.

A. D. 957. Otto Magnus Henrici filius annis 58. Ungarii Franciam, Alamanniam, Galliam usque oceanum et Burgundiam devastantes, per Italiam redierunt. Monasteria sancti Galli et sancti Bonifacii cremantur. Hyemps valida et mortalitas animalium facta est. Ungarii cum Bawariis pugnant et vincuntur. Otto Italiam sibi subiecit, Berngerum regem expulit. Ignitus lapis quasi massa candentis ferri ab occidente volvens venit, et draco visus est. Ungarii Noricam, Franciam Italiamque petunt, et totam Bawariam devastant; juxta Augustam Alamanniæ urbem ab Ottone rege pugna victi immensa cæde necantur. Cruces in vestibus apparent. Otto Romanus veniens imperator efficitur. Hic in Saxonia Parthenopolim civitatem condidit. Signum in sole, deinde eclipsis solis facta est. Signum quoddam ignei coloris in cælo apparuit, et Otto moritur. Sanctus Oudalricus obiit anno episcopatus sui 50.

A. D. 975. Otto II. Ottonis Magni filius annis 9. Hic apud Calabriam occiso a Grecis exercitu de navi exiliens, natando aufugit. Deinde Romæ moritur et sepelitur.

A. D. 984. Otto III, Ottonis II filius admodum puer annis 18. Fames magna fuit. Wenzlas dux passus est. Adalbertus episcopus de Braga civitate a Præcis martyrio coronatur. Nodker monachus clarus habetur. Otto moritur, et Aquisgrani sepelitur.

A. D. 1002, Henricus dux Bawariæ rex effectus, regnavit annis 25 menses 5. Hic Italiam, Boemiam et Bolizaum ducem cum omni gente Sclavorum subjugavit. Hunc Benedictus papa coronavit. Babenberc condidit, cujus ecclesiam Benedictus papa dedicavit. Ruzi, Polani et Ungarii ⁹⁴ facti sunt christiani. Fames magna exorta est, et terræ motus extitit. Henricus moritur et Babenberc sepelitur.

A. D. 1025. Counradus fere 15 annis regnavit. Contra hunc magna dissensio in regno efficitur, sed ipse Henricum filium suum regem fecit, ipse vero Romanam pergens imperator efficitur. Cum exercitu Pannoniam petit, sed rex Stephanus cum eo pacem fecit. Roudolfus rex Burgundiæ moriens diadema suum Counrado imperatori misit. Counradus orientalem Franciam contra Ottonem petit: deinde Burgundiam vastat, Slaviam premit, eique Sclavi qui Liutici dicuntur, facti sunt tributarii. Pilgrimus Coloniensis episcopus obiit, cui Heriman successit. Choumigunt regina et Herimannus dux obiit. Stephanus rex Ungariorum cum omni gente sua ad fidem Christi convertitur. Eclipsis solis facta est, et Counradus moritur, ac Sphiræ sepelitur, quam ipse condidit.

A. D. 1040. Henricus rex pius Counradi filius ⁹⁵ annis 17. Hic Boemiam ingressus igne prædaque

A cuncta devastat, rebellem ducem jure jurando sibi subjugat. Deinde Ungariam cum exercitu ingreditur, Ovonem tyrannum victum fugat, Petrum regem ab Ungariis expulsum in regnum restituit, subjuga-
toque sibi regno Ungariorum cum summo honore revertitur. Agnetem Willehelmi Pictaviensis principis filiam sibi in conjugio copulat. Pacem maximam in toto regno firmat. Pestis pecudum magna, hiems dura. Henricus Italiam ingressus pacifice a Romanis suscipitur, papas tres non digne constitutos synodaliter deposuit, Swidgerum Babenbergensem episcopum papam constituit, Clementem nominavit; a quo ipse imperator et augustus consecratur, et per Apuliam multasque provincias felici victoria exercitum ducens, magno honore revertitur, et corpus sancti Wicdonis de Italia ad Sphiram attulit. Petrus rex Ungariorum a quodam tyranno captus et excæcatus est, isque regnavit pro eo. Swidgerus papa obiit, cui Poppo successit; post hunc Bruno qui et Leo Tolanensium antistes papa ordinatur. Synodus Magontiæ congregatur, cui præfuit Bruno apostolicus et Henricus imperator. Bartho archiepiscopus obiit, et Herimannus contractus. Leoni papa Gebhardus qui et Victor succedit. Fames multas provincias afflixit, egestas et penuria undique prævaluit, et Henricus vitam finivit.

A. D. 1067. Henricus filius Henrici imperatoris admodum puer cœpit regnare, regnavitque annis 49. Cujus mater Agnes suscepit ducatum Bawariæ. Victor papa moritur, et Fridericus qui et Stephanus constituitur; post hunc Alexander ordinatur. [Annal Wirzib.] Cometa videtur, et Anglia Nordmannis subicitur. Otho dux Bawariæ rebellat regi. Mox et principes conjurant contra eum. Saxones Hartesburc destruunt, sepulchrum filii Henrici violant, ossaque ejus dispergunt. Alexander papa obiit, cui Hildibrandus qui et Gregorius succedit. Bellum juxta Unstrut committitur. Roudolfus dux in regem eligitur. Wirsiburc obsidetur. Bellum juxta Strowi, et aliud juxta Fladeheim committitur. Aliud bellum juxta Elstret fuit, in quo Roudolfus rex occisus est. Henricus Romanam obsedit, Wicbertum papam constituit. Herimannus rex elevatur, et bellum inter Swevos et Bawarios juxta Hostetin geritur. Roma capta, et pestilentia magna est facta. Herimannus rex orientalem Franciam hostiliter ingreditur. Henricus de Italia reversus Augustam obsidet, capit, deinde Saxoniam vastat. Bellum juxta Bleichfelt geritur. Herimannus rex occiditur. Aliud bellum fuit juxta Glichho oppidum inter Henricum regem et Egchebertum marchionem. Eclipsis solis facta est. Counradus filius Henrici rex constituitur, et patri rebellat. Pestilentia maxima facta est. Gregorio papa defuncto, ordinatur summus pontifex Otto Ostiensis episcopus qui et Urbanus. Hoc tempore globi ignei in cælo emicuerunt, rursumque alia in cæli parte se condiderunt. Mox de occidentis partibus

VARIÆ LECTIONES.

⁹⁴ Luzi etiam et Polani *cod Admunt.* ⁹⁵ *deest in cod.*

Hyspaniæ et Galliæ populi et nationes, tribus et linguæ, omnis sexus et ætas egressi orientem petierunt, sepulchrum Domini Iherosolimis multo sanguine visitaverunt. Urbanus papa moritur, et Paschalis constituitur. Henricus filius Henrici rex eligitur, et patri rebellans patrem capit, regalia ei tollit. Cometa diu visa est. Henricus junior Coloniam obsidet: interim pater ejus moritur, et Sphiræ sepelitur⁹⁶.

A. D. 1106. Henricus filius Henrici annis 25 [cf. *Ann. Saxo* 1107]. Hic dum in Goslariensi oppido conventum⁹⁷ habuisset⁹⁸, et jura regni prout voluit disposuisset, subito⁹⁹ nimia tempestas et horribilis fulgurum et coruscationum et tonitruorum¹⁰⁰ exorta regem et omnem populum perterruit. Moxque capulus mucronis regis tactus ut cera liquescens evanuit et pictura clipei ejus deleta est. Deinde rex Flandriam cum valida manu intrat, ferro et igne cuncta vastat, Roupertum comitem cum omni populo subjugat. Post hæc Pannoniam cum exercitu aggreditur, sed nihil dignum memoriæ ibi geritur. Poloniam quoque cum multitudine ingreditur, qua præda et incendio vastata revertitur. Deinde cum omni copia Italiam ingreditur, oppida, castella, municipia ferro ignique depopulatur, Romæ a Paschali papa augustus consecratur, sed ipse papam comprehendit, clerum et populum terrore dispergit. Despoliata Urbe revertitur, in sacerdotes Domini et principes crudeliter grassatur. Ob hoc principes contra eum jurant, et a regno armis propellunt. Bellum juxta Welfesholz contra eum geritur, in quo victus patria pellitur. Terræ motus factus est, et plura mœnia corruerunt, Paschalis papa moritur, et Gelasius ejus loco constituitur. Quem Henricus a Roma expulit, et Gregorium qui et Burdinus papam constituit. Defuncto Gelasio Calistus subrogatur, a quo Henricus cum suo papa excommunicatur. Burdinus a Calisto capitur, monasterio cui nomen est Cavea intruditur. Post hæc Henricus ecclesiæ concessit, ut jure ecclesiastico episcopos et abbates electione cleri et populi constituat, electus a rege regalia accipiat, et ipse rex a Kalisto papa a banno absolvitur, et ecclesiæ pax redditur. Kalistus defungitur, Honorius subrogatur. Deinde facta est fames, quam secuta est tempestas horribilis multis diebus tonitruorum et fulgurum et grandinis, et eclipsis solis per unam horam. Henricus moritur, et Sphiræ sepelitur. Lotharius dux Saxonum in regnum eligitur.

A. D. 1125. Lotharius dux Saxonie regnat ann. 11. Huic rebellat Fridericus dux Swevorum,

A filius sororis Henrici imperatoris. Tres soles visi sunt in cælo hora nona. Nortbertus episcopus in prædicatione et religione clarus habetur. Lotharius cum exercitu Poemiam aggreditur, sed victus et multis de suis occisis regreditur, Counradus frater ducis Friderici a Swevis rex elevatur. Sphira a Lothario contra Fridericum obsidetur, nec optinetur. [cf. ANSELM. Gemb. 1128.] Eo tempore visum est cælum ardere prima hora noctis. Deinde media nocte iterum incendium visum est in cælo. Iterum atque iterum idem a pluribus visum est. Quadam nocte nimius splendor ut ignis visus est a multis de cælo cecidisse; fertur etiam grando magna ut ova anserum in aliquibus locis pluisse, inter quam et glacies prægrandis cecidit. Quædam villæ contra flatum venti ex toto conflagratæ sunt, et multa incendia extiterunt, inter quæ Trajectum exustum est, et Paridirbergensis ecclesia et multa sanctorum monasteria. [cf. ANSELM. 1151.] Lotharius denuo Sphiram obsidet et victor optinet. Pestilentia sequitur et hominum et animalium, Honorius papa moritur, et duo papæ ordinantur, scilicet Anacletus qui et Leo, quem Roma suscepit, et Innocentius quem ecclesia recepit. Item prima hora noctis cælum visum est quasi sanguine perfusum in aquilonari parte. Innocentius papa venit in Gallias in civitatem Leodium, cui Lotharius rex occurrit cum omnibus episcopis Germaniæ, qui Innocentium papam eligunt, Anacletum respuunt, expeditionem in Italiam conjurant, ut Romam papam perducant. Interim Lotharius cum exercitu Daniam adit, regem Danorum Nicolaum filiumque ejus Magnum in deditionem cum obsidibus accepit, et victor rediit. Deinde collecto exercitu Italiam petit, Romam cum papa Innocentio coronandus pergit. In itinere insidias ut dicitur Friderici ducis incurrit, unde offensus Augustam civitatem incendit, plures de civibus occidit, plurimos de suis amisit, in Italia vero maximam partem suorum amisit. Post multos labores Romam ingreditur, honorifice a senatu et populo Romano suscipitur, ab Innocentio papa augustus cum regina coronatur, cum pace regreditur (an. 1155). Eclipsis solis facta est 4 Nonas Augusti media die per unam fere horam, qualis per mille annos non est visa. Denique totum cælum obscuratum est instar noctis, et stellæ toto pæne cælo visæ sunt. Tandem sol egressus de tenebris in modum stellæ apparuit, deinde in modum novæ lunæ, ad extremum propriam formam induit [cf. *Cont. Mariani Scoti* SS. V, 562].

VARIÆ LECTIONES.

⁹⁶ Anshelmus episcopus in Anglia claret. *in marg.* ⁹⁷ principum *add. cod. Admunt.* ⁹⁸ haberet *c. Adm.* ⁹⁹ et jura — subito *desunt cod. Adm.* ¹⁰⁰ et cor. et ton. *desunt cod. Adm.*